

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД В УМОВАХ МІСЬКОГО РУХУ

Гирович В. Д., студент гр. Т-42-19
Запорожцева О. В., канд. техн. наук, доц.

Дорожньо-транспортна пригода — це подія, що виникла в процесі руху по дорозі транспортного засобу та за його участю, під час якої загинули або постраждали люди чи пошкоджено транспортні засоби, споруди, вантажі, або заподіяно іншу матеріальну шкоду [1].

Постійне зростання автомобільного та інших видів транспортних засобів, підвищення інтенсивності та щільності руху вимагають від усіх учасників руху, і особливо від водіїв, серйозного ставлення до питань безпеки дорожнього руху.

Дорожньо-транспортна пригода відбувається через ті чи інші порушення, допущені водієм під час керування автомобілем. Тому автомобільний транспорт, поряд з іншими видами транспорту, є джерелом підвищеної небезпеки. Це означає, що те чи інше порушення правил, необережний рух можуть призвести до тяжких наслідків. З цієї причини до водіїв висуваються підвищені вимоги [2].

Аналізуючи причини дорожньо-транспортних пригод, не можна не оминати і їхні види, особливо ті, що призводять до загибелі учасників дорожнього руху. За статистичними даними основним видом ДТП, внаслідок якого гине найбільша кількість його учасників, залишаються зіткнення.

Найчастішими причинами виникнення дорожньо-транспортних пригод, спричинених неправильними діями водіїв, є такі:

- перевищення швидкості руху, допустимої для дорожньої обстановки, що склалася;
- порушення правил обгону;
- неправильне маневрування;
- різке гальмування на слизькій дорозі;
- незадовільний технічний стан рухомого складу;
- недотримання належних прийомів керування автомобілями;
- несвоєчасне вжиття заходів унаслідок неуважності, недосвідченості або зміни працездатності під впливом втоми, хворобливого чи нетверезого стану.

Особливо небезпечним є керування транспортним засобом у нетверезому стані, коли у водія значно сповільнюється реакція, притупляється увага, погано сприймається і оцінюється дорожня обстановка. При цьому скоєні пригоди в більшості випадків мають тяжкі наслідки.

В 2021 р. в Україні виявлено 99 тис. водіїв, які керували транспортними засобами без посвідчення водія (з них 22 тис. були позбавлені прав) та оформлено 113 постанов про керування авто у нетверезому стані. По відношенню до 203 осіб застосовано адміністративний арешт за їзду в нетверезому стані, а у 70 – вилучено транспортні засоби [3].

Велику небезпеку для водія становлять проїзд місць скупчення і руху пішоходів, осліплення світлом фар зустрічного транспорту, проїзд через залізничний переїзд і трамвайні колії, виїзд автомобіля з воріт і об'їзд на великій швидкості автобуса, який зупинився, а також проїзд автобусних зупинок, буксирування автомобіля на короткій гнучкій ланці, перевезення в кабіні поряд із водієм людей понад передбачену кількість, що утрудняє керування та сприяє скоєнню дорожньо-транспортних пригод.

Практично у 85% випадків причиною дорожньо-транспортних пригод є порушення водіями правил дорожнього руху, а саме: 25% через порушення швидкісного режиму. 15% через неправильний проїзд перехресть. 10% займає виїзд на зустрічну смугу.

Вивчення причин та обставин, за яких відбуваються дорожньо-транспортні пригоди, допоможуть водіям уникнути їх.

Звідси правильний вибір швидкості руху в даній обстановці, постійна підвищена уважність, обережність і дисциплінованість водіїв є головними чинниками запобігання дорожньо-транспортним пригодам.

Винуватцями ДТП стають не тільки водії. Недисциплінованість пішоходів – ще одна причина багатьох аварій. В Україні саме через безтурботність пішоходів стається кожна третя ДТП (перехід дороги в недозволеному місці, несподіваний вихід на проїжджу частину тощо).

Причинами наїздів, пов'язаних із неправильною поведінкою пішоходів і пасажирів, є:

- перехід проїжджої частини людьми в безпосередній близькості від автомобілів, що рухаються, перехід проїжджої частини в невстановленому місці і особливо на заокругленнях доріг;
- вихід пасажирів із транспортного засобу на проїжджу частину;
- раптовий вихід і гра дітей на проїжджій частині;
- посадка і висадка пасажирів при транспортному засобі, що рухається.

З огляду на це водієві необхідно проявляти максимальну увагу та обережність під час проїзду повз зупинки громадського транспорту, пішохідні переходи, суворо дотримуватися правил посадки та висадки пасажирів.

Причини пригод, пов'язані з дорожніми умовами:

- недостатня освітленість проїжджої частини;
- наявність на проїжджій частині крижаної кірки, шару бруду, снігової колії;
- обмежена видимість через будівлі, зелені насадження, погодні умови;
- глибокі вибоїни на проїжджій частині;
- проведення ремонтних робіт без огорожень.

Основні причини пригод через поганий технічний стан транспортного засобу[4]:

- несправність робочої гальмової системи, коли при одноразовому натисканні на педаль гальма не забезпечується встановлена ефективність гальмування та рівномірне гальмування коліс;

- стоянкова гальмівна система не утримує транспортний засіб на підйомі або спуску з ухилом 16 %;
- величина вільного ходу рульового колеса перевищує норму, встановлену заводом-виробником;
- туге обертання рульового колеса;
- погано закріплені, не зашплінтовані або пошкоджені деталі рульового приводу;
- наскрізний проріз шини або розрив ниток корду;
- ненадійне кріплення колеса на маточині;
- мимовільне вимкнення передачі;
- вібрація карданного вала;
- неправильне регулювання напрямку світлового променя фар;
- не діє сигнал «стоп» або покажчик повороту;
- відсутність світла у фарах, не працює склоочисник, відсутність або неправильне встановлення дзеркала заднього виду;
- не діє звуковий сигнал;
- не справні замки дверей кузова;
- відсутність знака аварійної зупинки.

З метою забезпечення безпеки руху водієві необхідно перед кожним виїздом ретельно перевіряти технічний стан свого автомобіля і в жодному разі не допускати виїзду на лінію за наявності хоча б однієї із зазначених вище несправностей.

Всі вищезазначені причини аварій безперервно спричиняють колосальні наслідки і втрати. В деяких європейських країнах періодично фіксують дні без ДТП або дні без постраждалих в аваріях. А щодо нас, на початку 2017 року мав місце випадок, коли в Україні не загинула жодна людина в ДТП.

Література

1. Правила дорожнього руху
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1306-2001-%D0%BF#Text>
(дата звернення: 07.04.2023).
2. Статистика ДТП в Україні URL: <http://patrol.police.gov.ua/statystyka>
(дата звернення: 07.04.2023).
3. Смертельні ДТП в Україні: статистика за 2021 рік
URL: <https://www.autocentre.ua/ua/avtopravo/dtp/smertelnye-dtp-v-ukraine-statistika-za-2021-god-1338429.html> (дата звернення: 07.04.2023).
4. <https://zhashkivska-gromada.gov.ua/news/1603005973/>